

ZAMEZENÍ PLÝTVÁNÍ POTRAVINAMI A EFSA

Plýtvání potravinami se stává jedním ze šlágrů trhu s potravinami v posledních několika letech. Diskuze je provázena mnoha hysterickými nápady a iniciativami, jak už to u zpolitizovaných témat bývá.

Z údajů Českého statistického úřadu a ze zdrojů OSN a Organizace pro výživu a zemědělství (FAO) vyplývá, že skončí každoročně v popelnicích nebo je jinak znehodnoceno až 1,3 mld. tun potravin, což je třetina světové produkce. V bohatých zemích je třeba většinu ztrát připsat na vrub přílišnému nakupování, velkým porcím nebo špatnému chápání data spotřeby.

V zemích EU28 se průměrné roční množství potravin vyhozených jedním člověkem pohybuje údajně kolem 180 kg. Jsou zde ovšem obrovské rozdíly - v Nizozemsku více než 540 kg/obyv., v Belgii 340 kg potravin. Odhad pro Českou republiku činil jen 80 kg potravin. Zdá se ale, že podklady pro statistiku EU získávány na velmi nejednotných metodikách.

Objektivně to ale problém je. Jak uvedeno, daleko největšímu odpadu nespotřebovaných potravin dochází v domácnostech. Podle Výzkumného střediska Evropského parlamentu 53 % obyvatel EU nechápe správně význam údaje „minimální trvanlivost do...“. Spotřebitelé se v nadpoloviční většině případů chybně domnívají, že po datu minimální trvanlivosti již konzumace dané potraviny není bezpečná. Tento význam přitom má údaj „spotřebujte do...“. Není bez zajímavosti, že této informaci údajně nerozumí 60 % spotřebitelů. Sem je třeba pozornost do budoucna zaměřovat.

Nicméně je vnímat problém komplexně a hledat a přijímat opatření i v dalších člancích potravinového řetězce. A jedná se zejména o obchod. Téma by proto mělo být udržováno na co nejvíce technické úrovni, aby se neprohlubovalo jeho politizování.

Proto autor tohoto příspěvku vítá, že případnými opatřeními se zabývá i EFSA – Evropský úřad pro bezpečnost potravin. Jeho priority by měly být – a také jsou – poněkud jiné, ale obrovský odborný potenciál agentury umožňuje i uchopení dalších témat z oblasti trhu potravin.

V tomto smyslu agentura připravila návrh systému řízení bezpečnosti potravin, který má malým prodejcům usnadnit darování potravin. Zjednodušený systém je určen pro distribuční centra potravin, supermarkety, hospody, restaurace a další malé obchodníky (v terminologii českého práva – provozovatel potravinářského podniku).

Kompletní informaci z EFSA, s drobnými redakčními úpravami, připojujeme níže.

Pro stránky Spotřebitel za kvalitou, kvalita za spotřebitelem (<http://spotrebitelzakvalitou.cz/>)

připravil

Ing. Libor DUPAL

Programový ředitel a předseda správní rady, SDRUŽENÍ ČESKÝCH SPOTŘEBITELŮ, z. ú.

Ředitel (statutární orgán), KABINET PRO STANDARDIZACI, o. p. s.

Člen Správní rady (Management Board) EFSA

Listopad 2018

Úřad EFSA vytvořil nový jednodušší systém řízení bezpečnosti potravin, který má malým prodejcům usnadnit darování potravin.

Zjednodušený systém nebude od maloobchodníků vyžadovat, aby měli podrobné znalosti o konkrétních rizicích. Systém zahrnuje kroky důležité pro ověření, zda jsou darované potraviny bezpečné, jako je např. kontrola trvanlivosti, udržování chladicího řetězce a zajištění komunikace mezi dárce a příjemci. Podle nového systému je třeba, aby maloobchodníci věděli, že existují biologická, chemická a fyzikální nebezpečí; že mohou být v potravinách přítomné alergeny; a také že vynechání klíčových kontrolních činností, je např. oddělování surovin od vařených výrobků, může znamenat riziko pro spotřebitele. Zjednodušený systém je určen pro distribuční centra potravin, supermarketů, hospody, restaurace a další malé obchodníky. Zajištění bezpečnosti u darovaných potravin je obzvláště náročné, protože potraviny se často blíží ke konci své trvanlivosti, a také proto, že do řetězce darování potravin se zapojuje více subjektů. Vědecké stanovisko má pomoci dárce a příjemce potravin (potravinovým bankám a dalším charitativním organizacím) definováním zjednodušeného systému řízení bezpečnosti potravin, aby bylo zajištěno přerozdělení bezpečných potravin těm, kteří je potřebují.

Marta Hugas, vedoucí odborník úřadu EFSA, uvedla: "Tento jednodušší systém si od nás vyžádala Evropská komise po pozitivních zkušenostech s předchozími vědeckými doporučeními EFSA v dané oblasti, aby usnadnila malým obchodníkům darování potravin. Zjednodušený systém by měl také přispět ke snižování potravinového odpadu, což je jednou z priorit EU."

Nový systém používá přehledné vývojové diagramy k sumarizaci fází výroby a jednoduché tabulky, aby maloobchodníci provedli procesem řízení bezpečnosti potravin, od identifikace rizik až po kontrolní opatření, v souladu s platnými předpisy. Diagramy a tabulky jsou obecné, a mohou být provozovateli potravinářských podniků nastaveny tak, aby odpovídaly zaměření a činnosti jejich podniku. V předcházejícím vědeckém stanovisku úřad EFSA vyvinul jednoduchý systém řízení bezpečnosti potravin pro pět typů malých potravinářských podniků - řeznictví, pekařství, obchod s rybami, prodejnu potravin a zmrzlinářství.

Pouze malá část přebytku potravin v EU je přerozdělována. V roce 2017 Evropská federace potravinových bank zajistila 44 700 předním charitativním organizacím 4,1 milionů jídel každý den ve prospěch 8,1 milionu lidí.

Revidovaná legislativa EU o nakládání s odpady, která byla přijata v květnu roku 2018, vyzývá země EU, aby přijaly opatření ke snižování potravinového odpadu v každé fázi potravinového dodavatelského řetězce, aby sledovaly a podávaly zprávy o množství potravinového odpadu na základě společné metodiky EU pro měření potravinového odpadu.

Odkaz: [Hazard analysis approaches for certain small retail establishments and food donations: second scientific opinion](#)

Zdroj: EFSA Vydáno: 12. 11.2 018